

Handläggare
Kerstin Bratt
Telefon:

Till
Solberga/Sjöängens förskolor

Verksamhetsplan 2023 för Solberga/Sjöängens förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	12
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	16
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	21
Redovisning av ekonomi	22
Resursanvändning	22
Budget 2023	22
Övrigt	22

Inledning

Enhetens uppdrag

Vision

Solberga/ Sjöängens förskolor kännetecknas av en förskola i världsklass där lek, lärande, trygghet och respekt för det enskilda barnet står i centrum. Förskolan ska möta barnens förmågor och intressen. Med en förskola i världsklass bidrar vi till att framtida generationer präglas av nyfikenhet och lust att lära, trygghet och respekt för olikheter.

Verksamhetsidé

Tillsammans för hållbar framtid!

Vårt uppdrag är att förmedla både kunskaper och värden. I verksamheten levandegör vi demokratiska värden samtidigt som vi stimulerar kreativitet och lärande. Vi ser på hållbar utveckling ur ett helhetsperspektiv där delar som lärande, val av material, kost, mänskliga rättigheter, demokrati, delaktighet, jämställdhet och vår relation till naturen ingår. Vi ger alla barn i verksamheten en trygg, omsorgsfull, lustväckande och stimulerande vardag med närvarande och aktiva medforskande pedagoger. Barnen ska se på framtiden som positiv och påverkingsbar.

Den pedagogiska verksamheten utgår ifrån målen i förskolans läroplan, skollagen, barnkonventionen, Plan mot kränkande behandling och vårt arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering samt Stadsdelens nämndmål som blir våra gemensamma enhetsmål. Målen i verksamhetsplanen har vi processat i vår ledningsgrupp och arbetsplatsträffar. Medarbetarna har varit delaktiga och haft möjlighet att påverka innehållet i verksamhetsplanen genom sin analys, utvärderingar och på utvecklingsdagen i januari 2023.

Välkomnande

På Solberga/ Sjöängens förskolor arbetar vi utifrån en idé om en välkomnande förskola där alla ska känna sig väl bemötta, känna trygghet och omtanke. Där frågor välkomnas och synpunkter är värdefulla. Välkomnande mötesplatser som skapar meningsfullhet för barn, vårdnadshavare och personal.

Utforskande

En miljö som talar till alla sinnen där barn får tänka, prova, undersöka, skapa och lära på många olika sätt. En miljö med övervägande ostrukturerat material som ställer frågor och väcker lust att skapa. Medforskande och medskapande nyfikna pedagoger som iscensätter utforskande och föränderliga pedagogiska miljöer.

Delaktighet

Förskolans uppdrag handlar om att inkludera alla i en gemenskap, barn, vårdnadshavare och pedagoger. Denna gemenskap utgör grunden för vår verksamhet.

Tillit

Solberga/ Sjöängens förskolor ska vara trygga. Att våga ta plats utan att ta plats för någon.

Man ska tro på sig själv och sin förmåga. Olikhet ger mångfald och blir en tillgång för verksamheten.

Glädje

Glädje handlar om en känsla av välbehag. Att förundras och upptäcka saker tillsammans.

Estetik

Estetik är ett redskap för lärande. Genom våra sinnen får vi olika intryck och dessa intryck påverkar vårt intellekt och de känslor som skall bearbetas. Genom estetiska uttrycksformer berikas barns erfarenheter och deras fortsatta lärande.

Vi vill ge varje barn möjlighet att utveckla sin potential och sina förmågor fullt ut. En tydlig värdegrund som utgår ifrån alla människors lika värde och individuella rätt att vara olika genomsyrar vårt arbetssätt och ses som tillgång i det pedagogiska arbetet. För att värdegrunden ska genomsyra vår verksamhet i alla dess delar, arbetar vi utifrån en helhetssyn som vägleds genom våra ledord och principer.

Verksamhetsbeskrivning

Solberga/ Sjöängens förskolor består av åtta förskolor. Dessa är Snabelskon, Prästängen, Skattkistan, Solängen, Sylvester, Äppelängen, Eken och Sjöstjärnan med totalt 26 grupper.

Snittet för antal inskrivna barn är ca 488. Andel anställda i barngrupp ca 100 och av dessa är 34,9% legitimerade förskollärare.

Solberga/ Sjöängens förskolors organisation och ledningsstruktur

Ledningen består av en rektor, två biträdande rektorer och en administratör.

Rektor med det övergripande ansvaret för utbildningens alla delar; ekonomi, personal och den pedagogiska verksamheten.

Biträdande rektorer som tillsammans med rektor ansvarar för personal och att driva den pedagogiska utvecklingen framåt. Delta och driva operativa processer på förskolorna.

Administratör vars huvuduppgifter är fakturering, en viss del personaladministration samt beställning av varor.

Förstärkning ledning 40% av förskollärare som frilagts från undervisningen två dagar i veckan.

Samordnare är en pedagog som ansvarar för den dagliga bemanningen på varje förskola.

Kvalitetsgrupp bestående av fyra förskollärare med särskilt uppdrag att leda barnskötarnätverk och en förskollärare med uppdrag inom IKT.

Arbetslagsansvarig förskollärare finns på varje förskoleavdelning med ansvar att driva det pedagogiska arbetet framåt tillsammans med arbetslaget.

Förskollärare: Ansvarar för att leda och utvärdera processen dagligen.

Arbetslag Ansvarar för att processerna genomförs dagligen. Består av förskollärare och barnskötare.

Utvecklingsområden 2023

Ökad likvärdighet mellan förskolorna (miljöer och förhållningssätt)

Enheten är en sammanslagning av tre olika enheter i Älvsjö med olika rutiner och arbetssätt. Enheten behöver arbeta för en likvärdig hög nivå på förskolorna med fokus på likvärdiga lärmiljöer och förhållningssätt.

En stor variation i likvärdigheten finns av både förskolornas inomhus och utomhusmiljö. Förskolorna har kommit olika långt i sitt arbete med organisation, struktur, material och pedagogernas förhållningssätt. Det finns ett stort behov av utökat stöd i arbetet med likvärdighet så att läroplanens intentioner och de Stadsdelens gemensamma ställningstaganden för likvärdiga lärmiljöer uppfylls. Vi kommer arbeta för att skapa en likvärdig kvalitet på enhetens förskolor. Enheten har ansökt om att få använda del av fond för att frigöra tid för biträdande rektorer och våra nyckelpersoner som utgör förskolans Kvalitetsgrupp att leda arbetet.

Pedagogiska lärmiljöer ur ett tillgänglighetsperspektiv/ specialpedagogiska insikter

Vi kommer att fortsätta arbete med pedagogiska lärmiljöer ur ett tillgänglighetsperspektiv. En fördjupad förståelse behövs kring hur förhållningssätt, pedagogisk planering och fysisk lärmiljö samspelar och är avgörande i arbetet för att närma sig enhetsmålet. Ledningsgruppen kommer fortsätta använda sig av tillgänglighetsmodellen från specialpedagogiska skolmyndigheten som utgångspunkt. Vi ser också ett behov av specialpedagogiska insikter för att kunna möta alla barns behov och kunna inkludera dem i undervisningen och utbildningen. Vi hoppas kunna utveckla dessa insikter genom att ta del av Skolverkets moduler för Specialpedagogik för lärande.

Språk och kommunikation, läsmiljöer

Stadsdelen har under 2022 beviljats stadsbidrag för att stärka språkarbetet på förskolorna. Pengarna har använts till att köpa in material med målet att utforma stimulerande och tillgängliga basmiljöer/läsmiljöer. Arbetet med tillgängliga miljöer fortsätter under 2023.

Enheten kommer under året att arbeta med fokus på språk och kommunikation. Högläsning är en viktig del i förskolans arbete. Alla avdelningar läser för barnen och oftast i samband med vilan. Vi vill att högläsning ska vara en planerad aktivitet och läsningen ska ske när barnen är pigga och utvilade. Det ska finnas tid och utrymme att samtala om boken efter läsningen för att barn ska få reflektera över det lästa. Alla avdelningar erbjuder läsmiljöer som inbjuder både pojkar och flickor till läsning och boksamtal

Kompetensutveckling

- Vidareutbildning till förskollärare för barnskötare
- Arbetsmiljöutbildning för skyddsombud
- Hot och våld
- Otillåten påverkan
- Rektorsprogrammet

- Lokala forum/interna utbildningar i bland annat digitalisering, lärmiljöer, Skolplattformen mm
- Fördjupade föreläsningar/kurser i bland annat språk, TAKK- tecken, flerspråkighet
- Stadsdelsgemensam utbildning för enhetens kockar
- Systematiskt brandskyddsarbete
- Flerspråkighet i förskolan
- Ledarskapsutbildning för förskollärare

Medarbetarnas delaktighet

Medarbetarna har genom medarbetarsamtal, arbetslagens analyser av arbetet 2023 bidragit till underlaget för VP 2023. På APT i januari kommer VP behandlas i sin helhet.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stadsdelsområdets kommunala förskolor ger alla barn lika möjligheter och det stöd de behöver för att lära och utvecklas i enlighet med Barnkonventionen, Skollagen samt Förskolans läroplan.

En faktor som påverkar förskoleverksamheten är minskningen av antalet barn i åldrarna 1–5 år i stadsdelsområdet, en trend som har bestått de senaste två åren, dock ojämn över stadsdelen. Verksamheten har anpassats utifrån trenden både när det gäller lokalbeståndet och organisationen. Endast ändamålsenliga permanenta förskolelokaler är kvar i lokalbeståndet och från januari 2023 justeras antalet resultatenheter från tretton till tolv. Enligt Sweco:s befolkningsprognos ökar det totala behovet av antalet förskoleplatser successivt under kommande tioårsperiod men med start från ett lägre barnantal än tidigare prognostiserat. Det innebär att förskoleverksamheten kommer expandera framgent men att det befintliga lokalbeståndet möter platsbehovet under en längre tid än tidigare prognostiserat.

Förskolan ska främja livslångt lärande och ge trygghet och omsorg för alla barn samt förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga rättigheter. Barnen i förskolan ges, oavsett könstillhörighet, möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor. Där det är möjligt att ta fram könsuppdelad statistik analyseras resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Stödfrågor för jämställdhetsanalyser används vid bland annat tertialrapporter. Om förskoleenheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras även detta.

Förskolorna erbjuder inkluderande, tillgängliga lärmiljöer och i lek och interaktion med barnen utmanas könsstereotypiska normer och värden. Ett brett urval av material, lekar och

aktiviteter erbjuds för att barnen ska ha möjlighet att bredda sina lekmönster. Undervisningen sker ofta i grupper om färre barn för att värna om barns samtalsutrymme och möjliggöra för alla barn att ge uttryck för sina tankar, åsikter och idéer. På så vis möjliggörs att alla barn får lika stort inflytande över och utrymme i utbildningen oavsett könstillhörighet.

Stockholm stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. För förskolan innebär det att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på något av minoritetsspråken.

Ett systematiskt kvalitetsarbete är en förutsättning för att utveckla en likvärdig utbildning och undervisning av god kvalitet. Gemensamma stöddokument säkerställer likvärdigheten och anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet. Utifrån förskoleavdelningens uppföljningar och resultatanalyser under föregående verksamhetsår, har tre övergripande utvecklingsområden identifierats. Dessa områden kommer att prioriteras under 2023:

- Hållbart ledarskap och medarbetarskap
- Språkutvecklande utbildning och undervisning
- Tillgänglig och inkluderande förskola

Hållbart ledarskap och medarbetarskap

Rapporten Ledarskap i förskolan ligger till grund för förskoleavdelningens fortsatta utveckling av arbetet med förbättrad arbetsituation för barnskötare, förskollärare och rektor i syfte att skapa ett hållbart ledarskap och medarbetarskap. Följande delar ingår i utvecklingsområdet:

- Organisatoriskt och pedagogiskt ledarskap för rektorer
- Pedagogiskt ledarskap för förskollärare
- Medarbetarskap för arbetslag

Förskoleavdelningen har under 2022 påbörjat ett utvecklingsarbete med fokus på att definiera begreppet närvarande ledarskap samt på balansen i rektorsuppdraget. Arbetet omfattar att utveckla strukturer för den inre arbets- och utvecklingsorganisationen med biträdande rektorer, förskollärare och arbetslag, samt att utveckla samarbetet med stödfunktionerna. Arbetet fortsätter under 2023.

Under 2023 ska även kompetenshöjande insatser för förskollärare kopplade till pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget tas fram och genomföras. I detta ingår även att gemensamt definiera nyckelbegreppen undervisning och utbildning för att främja likvärdighet. Den professionsstärkande insatsen kommer även i delar att omfatta arbetslaget som helhet.

Tillgänglig och inkluderande förskola

Förskolan ska säkerställa att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans verksamhet. Särskilda insatser är ibland nödvändiga för att möta barns

individuella men även grupperns specifika behov. Behoven kan vara tillfälliga eller varaktiga, exempelvis kopplade till medicinska eller socioekonomiska förutsättningar. Insatserna kan innebära anpassningar i arbetslagens organisation eller arbetsätt, behov av specialkompetens hos medarbetare, anpassningar av lokaler samt utökad samverkan med externa aktörer. Förskoleavdelningen fortsätter därav utveckla former för arbetet med en tillgänglig och inkluderande förskola för alla barn. Avdelningen ska även genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna. Ytterligare två delar ingår i utvecklingsområdet:

- Förebyggande och främjande arbete
- Samverkan med externa aktörer

Förskoleenheterna ska under 2023 fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet. Det påbörjade utvecklingsarbetet i samverkan med grundskolan om övergångar från förskola till skola fortsätter under 2023. Även samverkan med avdelningen för social omsorg om rutiner för orosanmälan fortsätter utvecklas.

Språkutvecklande utbildning och undervisning

Utbildningen och undervisningen ska utgå från barnens intressen där barn stimuleras och utmanas med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning. Förskoleavdelningen tillsammans med förskoleenheterna har under 2020–2022 tagit fram och implementerat språkprogrammet för förskolan på alla enheter. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningens innehåll, från språksamtal med vårdnadshavare vid förskolestart till språkfokus vid övergång till grundskola. Läsmiljöerna fortsätter utvecklas med fördjupningar i drama, musik, berättande och skapande, både lokalt på enheterna samt i ett övergripande perspektiv. I syfte att utveckla det kollegiala erfarenhetsutbytet ska förskoleavdelningen fortsätta samordna och sprida goda exempel på arbetslagens undervisningsformer och innehåll.

Läroplanen över hela förskoleperioden

En del i arbetet med utveckling av utbildning och undervisning är att utveckla former för uppföljning och utvärdering av läroplansmålen under förskoleperioden som helhet, 1–5 år. Förskoleavdelningen ska utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 4. God utbildning till alla, 5. Jämställdhet samt 10. Minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Förskollärartäthet	15,5 st	15,5	Tertial

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Solberga- Sjöängens förskolor utformar sina lärmiljöer utifrån stadsdelens gemensamma ställningstaganden för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Förväntat resultat

- Alla avdelningar utformar en basmiljö med tydliga mötesplatser utifrån tillgänglighetsmodellen

- Förskolornas pedagogiska utemiljö bidrar till att barnen på enhetens förskolor tar del av daglig rörelse

Arbetsätt

Stadsdelen har under 2022 fått stadsbidrag för att stärka språkarbetet på förskolorna. Pengarna har använts till att köpa in material med målet att utforma stimulerande och tillgängliga basmiljöer/läsmiljöer. Arbetet med tillgängliga miljöer fortsätter under 2023.

Vi skapar undervisningsmiljöer där barn stöts i sitt lärande utifrån ställningstaganden för en likvärdig och tillgänglig miljö. En lärmiljö består av en fysisk miljö, social miljö och pedagogisk miljö som tillsammans skapar förutsättningar för lärande. Dessa behöver arbetas parallellt med för att skapa gynnsamma förutsättningar.

Enheten har ansökt om att få använda del av fond för att fortsätta sitt arbete med likvärdiga och tillgängliga miljöer. De nyckelpersoner som utgör enhetens kvalitetsgrupp kommer att fortsätta driva arbetet verksamhetsnära på de olika förskolorna tillsammans med biträdande rektorer.

Projektarbete har fokus på språk och litteratur. Vi arbetar i enlighet med det stadsdelsgemensamma språkprogrammet. I avdelningarnas projektplaner beskrivs det språkutvecklande arbetet. De digitala verktygen kommer att användas i projektarbetet. Aktiviteter, innehåll och material är kopplade till läroplanens mål.

Alla avdelningar erbjuder läsmiljöer som inbjuder både pojkar och flickor till läsning och boksamtal

För att uppnå enhetens förväntade resultat kommer vi i våra pedagogiska forum och på APT diskutera undervisandeförhållningssätt, bemötande, barnsyn och förutsättningar i den fysiska miljön.

Uppföljning

Uppföljning och säkerhetsställande av målet sker i Skolplattformens modul för planering och bedömning, PoBen. Under juni månad gör varje avdelning en utförlig utvärdering av samtliga mål. Uppföljning görs i förskolans pedagogiska nätverk. Vid förskollärarnas medarbetarsamtal så görs en rundvandring i avdelningens miljöer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som upplever att barnet använder digitala verktyg i sitt lärande	73		År
Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen	82		År
Andel vårdnadshavare som upplever att barnet uppmuntras till att utveckla sitt språk	82		År

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna.	2023-01-01	2023-08-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Alla barn i Solberga- Sjöängens förskolor utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Förväntat resultat

- Barn utvecklar sin förmåga att lösa konflikter.
- Barn utvecklar förståelse för allas lika värde

Arbetsätt

Två gånger per år genomförs kartläggning av den fysiska och sociala miljön på förskolorna med syftet att:

-främja alla barns rättigheter samt motverka diskriminering utifrån de olika diskrimineringsgrunderna.

-förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Enhetens medarbetare arbetar aktivt med den sociala lärmiljön utifrån förvaltningen ställningstagande för likvärdiga lärmiljöer. Lärmiljön utformas så att den är tillgänglig så att alla barn ska hitta stimulerande och meningsfulla aktiviteter. Enhetens dokument för likvärdiga lärmiljöer är ett stöd för att planera och organisera för vilka lärmiljöer alla barn ska ha rätt att möta, hur dessa miljöer ska se ut samt vilket förhållningssätt och barnsyn som ska råda.

Barnen delas in i mindre gruppkonstellationer över dagen för att alla barn ska komma till tals, pröva demokratiska arbetsformer och utveckla förmåga att samarbeta.

Barns intressen, teorier, hypoteser och behov ligger till grund för projektplaneringen. För att motverka traditionella könsmonster observeras barns lek och miljön kartläggs.

Ett interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen med särskild hänsyn till Barnkonventionen. Barns rättigheter beaktas i alla beslut som berör barnen.

Fortsätta att införskaffa normkreativa böcker för att ge alla barn möjlighet att utvecklas utan att begränsas av andras föreställningar och stereotyper. Enheten behöver fortsätta att diskutera att synliggöra de normer som styr oss alla, som gör visa saker till normala och andra till avvikande.

Uppföljning

Uppföljning och säkerställande av målen sker i de pedagogiska nätverken och utvecklingsgruppen. Uppföljning sker av arbetslagen via analyser i PoBen (planering och bedömning). Forskollärarna ansvarar tillsammans med arbetslaget att arbetet utvärderas och följs upp.

Alla avdelningar arbetar med aktiva åtgärder. Avdelningens miljö kartläggs och analyseras två gånger per år i syfte att identifiera platser som kan utgöra risk för att barnen blir

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens enheter integrerar kultur i verksamhetens vardagliga arbete. Särskilda medel finns avsatt för detta. Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden,

mötesplatser och genom sina organisationer. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Bland annat planeras kulturprojekt som i samverkan med föreningar, förskolor, skolor, fritidsaktiviteter bjuder in till samverkan, synliggör aktörerna och stimulerar till samarbete.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bygga kontaktytor och samarbeten mellan olika föreningar och verksamheter. Syftet är att utveckla och bredda deltagandet, nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service. Arbete pågår för att tydliggöra och utveckla regler och syfte med bidrag till föreningar samtidigt som en rättssäker process säkerställs och oegentligheter motverkas.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation.

Förväntat resultat

- Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.
- Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.
- Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.
- Boende i stadsdelsnämndens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att

kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

- Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. samarbete med föreningar och nätverks mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Enhetsmål: Enheten erbjuder kultur för, av och med barn

Förväntat resultat

-Barnen tar del av olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan av barn, med barn och för barn.

Arbetsätt

Förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet. De ska också få förståelse för andras kulturer och människors olika värderingar.

Den pedagogiska miljön ska präglade alla barn som finns på förskolan. Den ska vara tillgänglig för alla barn och bidrar till kreativitet.

Förskolan ska erbjuda minst en kulturaktivitet av externa aktörer

Barnen i enheten tar del av kultur i olika former. Barnen besöker närmiljö och natur. Andra kulturupplevelser kan vara musik och musikföreställningar, museibesök, biblioteksbesök, teaterföreställningar, besök på olika kulturhistoriska platser.

På förskolorna finns det i den pedagogiska miljön tillgång till olika uttrycksformer med möjligheter till eget skapande i form av målning, lera, drama, dans och musik med mera.

Förskolan har återkommande traditioner som vidgar begreppet kultur. Förskolan kommer att uppmärksamma svenska och andra kulturella traditioner. Varje avdelning är försedd med mångkulturella almanackor. Genom att uppmärksamma olika traditioner kommer barnen att utveckla sin förmåga att förstå och leva sig in i andras värderingar och villkor.

Enheten kommer att tillvarata barnens, pedagogernas och vårdnadshavarnas kompetenser för att utveckla barnens intresse för dans, musik, sagor, konst m.m. Barnen kommer att erbjudas att ta del av dessa kulturyttringar från andra kulturer.

Uppföljning

Uppföljning och säkerhetsställande av målet sker i skolplattformen och i de pedagogiska nätverken. Under juni månad gör varje avdelning en utförlig utvärdering av samtliga mål. Målet följs även upp och analyseras i relation till förskoleundersökningen.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
-----------	--------	---------------------	--------------

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens klimathandlingsplan samt miljöprogrammet i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan sträcker sig fram till slutet av 2023. Stadsdelsnämnden tar med sin handlingsplan ett krafttag vad gäller miljö- och klimatfrågorna, och växlar nu upp arbetet ytterligare i och med skärpta miljö- och klimatmål.

Stadsdelsnämnden arbetar med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av bland annat utbildningar i energieffektivt beteende i storkök och hållbara kontor, samt utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2023 ska tydliga miljökrav ställas för att minska nämndens indirekta klimatpåverkan.

Verksamheter som köper in livsmedel ska genom ökad medvetenhet minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska stadsdelsnämnden få ner sina utsläpp från livsmedel ytterligare under 2023. Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa av växthusgaser.

Stadsdelsnämnden kommer att utveckla former för att inkludera civilsamhälle och näringsliv i klimatarbetet i större utsträckning. En del i detta är att arbeta med utökad medborgardialog.

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden har slutfört samtliga aktiviteter i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.

-Klimatpåverkan från konsumtion har minskat, stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation och klimatanpassningsåtgärder har vidtagits.

-Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin och matavfall sorteras i alla lokaler där det är möjligt.

-Stadsdelsnämndens energiförbrukning har minskat med en fjärdedel av mandatperiodens mål

om en 10 procentig minskning.

-Användningen av plast och engångsartiklar har minskat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens medarbetare som arbetar i tillagningskök eller mottagningskök ska gå e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten arbetar för att stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan.

Förväntat resultat

- Allt matavfall återvinns på enhetens samtliga förskolor
- Användning av plats och engångsartiklar minimeras
- Enhetens medarbetare som arbetar i tillagningskök ska gå e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök

Arbetsätt

Alla avdelningar samlar ihop sitt matavfall. Matavfallet sorteras i kärl för matåtervinning.

Vid utflykter och liknande används flergångsmaterial.

Enhetens kockar går en utbildning i energieffektivt beteende som anordnas av förvaltningen.

Uppföljning

Uppföljning och säkerhetsställande av målet sker två gånger per termin vid köksmöten. Vid förskolornas Husmöten/ veckomöten följs matavfallsåtervinningen upp.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	88	88 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giffria verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Chemsoft och

Byggvarubedömningen. Under 2023 ska arbetet med de båda verktygen utvecklas, i syfte att vässa arbetet.

Vidare nås målet genom att växla upp arbetet med skadlig påverkan från livsmedelsinköp. Stadsdelsnämnden ska undersöka orsaker till att nämnden historiskt sett haft svårt att nå målen för ekologiska livsmedel, samt se över möjliga lösningar för bättre måluppfyllelse framöver. Till detta hör också arbetet med att utveckla strategier för miljö- och klimatsmarta inköp av livsmedel inom äldreomsorg och social omsorg - där förskoleavdelningens lyckosamma arbete under de senaste åren fungerar som modell.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Stadsdelsnämnden har en plan som följs för att bygg- och anläggningsprojekt följer kraven i Byggvarubedömningen.
- Det finns ett systematiskt arbete för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel och animalier som har krav på djurskydd samt restriktiv antibiotikaanvändning ökar inom stadsdelsnämndens alla verksamheter som köper in livsmedel.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten bidrar till en god livsmiljö och har giftfria verksamheter

Förväntat resultat

- Andel inköpta ekologiska livsmedel är sammanlagt minst 70% på enheten
- All avdelningar har nått nivå 2 i kemikaliesmart förskola
- Matsvinn minimeras

Arbetsätt

Enhetens kockar har köksmöten där de inspirerar varandra till inköp och diskuterar matsvinn, vegetarisk och ekologiskmat.

Kockarna använder Agresso som inköpsmodul. Andel ekologiska varor följs upp månadsvis på varje förskola med rektor.

På de husmöten/ veckomöten som äger rum på varje förskola diskuteras matsvinn och hur man kan arbeta för att minska det.

Uppföljning

Enhetens kockar har köksmöten där de inspirerar varandra till inköp och diskuterar matsvinn, vegetarisk och ekologiskmat.

Kockarna använder Agresso som inköpsmodul. Andel ekologiska varor följs upp månadsvis på varje förskola med rektor.

På de husmöten/ veckomöten som äger rum på varje förskola diskuteras matsvinn och hur man kan arbeta för att minska det.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2024-2026. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2023 kommer nämnden att öppna en ny förskola om sex avdelningar i kvarteret Zachrisberg nära Årstabergets pendeltågsstation.

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom sin ekonomiska ram

Förväntat resultat

- En budget i balans

Arbetssätt

Verksamheten ryms inom tilldelad budget och ekonomiska uppföljningar görs varje månad. Om ett underskott befaras görs en översyn av personaltätheten och barnantalet, då dessa två faktorer och sambandet mellan dem ger störst ekonomisk effekt. Vi har ett tätt samarbete med förvaltningens köhandläggare så att erbjudanden om förskoleplats skickas ut. All personal på förskolan får kontinuerlig information om budgetläget på APT.

Uppföljning

Uppföljning sker pågående under hela året. Ekonomiuppföljningar med prognoser från controller varje månad, kvartal- och tertialuppföljning och vid bokslut.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Sjukfrånvaro		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet att ha fokus inom områdena; anställningar, arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Rekryteringsprocessen säkerställer att rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med verksamhetens kompetensförsörjningsplan och bemanningsstrategi.

Systematiskt arbete inom arbetsmiljöområdet är ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. För skyddsombud och chefer hålls gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete regelbundet.

Att arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö är prioriterat. Friskvård är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Som personalförmån kan medarbetare i stadsdelsnämnden ta ut friskvård på arbetstid när arbetet och verksamheten så tillåter. Förvaltningen arbetar systematiskt med kort- och långtidsfrånvaro enligt den rehabiliteringsprocess som är gemensam för staden.

Under perioden augusti – november utför alla enheter arbetsmiljöronder som även inkluderar ett avsnitt rörande årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet av den årliga uppföljningen summeras på avdelnings- respektive nämndnivå och följs upp i samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer. Resultatet analyseras och eventuella

åtgärder som är gemensamma för en stor del av stadsdelsnämnden samordnas.

Ett aktivt strategiskt kompetensförsörjningsarbete utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Varje verksamhet planerar kompetensutvecklingsinsatser och för att bibehålla en kontinuitet i verksamheten och stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering. Inom äldreomsorgen kommer den genomförda kartläggningen av formell kompetens ligga till grund för vidare utvecklingsinsatser för att säkerställa kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vid rekrytering av chefer är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekrytering och urval.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och i det uppmuntra medarbetare att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Chefer som är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom stadens chefsutvecklingsprogram och upphandlade insatser.

Förväntat resultat

- För de anställningar som ingås ska normen vara tillsvidareanställning på heltid.
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden tillsammans med förskoleenheterna ska fortsätta utveckla arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare inom ramen för det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

- Sänkt sjukfrånvaro
- Ett gott arbetsklimat

Arbetsätt

Vi uppmuntrar medarbetarna att använda friskvårdsbidraget för ett ökat välmående. Då det behövs samarbetar vi med företagshälsovården. Enheten arbetar aktivt med rehabilitering för att medarbetarna skall komma tillbaka i arbete så snabbt som möjligt.

Varje år har biträdande rektor eller rektor ett medarbetarsamtal och ett lönesamtal med

medarbetarna. Under medarbetarsamtalet som har fokus på medarbetarskapet, har man en dialog om arbetet och hur man bidragit till verksamhetens kvalitet. Det lönesättande samtalet utgår från stadens lönekriterier.

På enheten har vi inrättat en arbetsmiljögrupp där skyddsombud och andra intresserade ingår tillsammans med rektor. Vid våra APT:n är arbetsmiljö en stående punkt på dagordningen.

Uppföljning

Den årliga medarbetarenkäten som presenteras för medarbetarna på arbetsplatsträffar.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap i alla verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden utför ett genomgripande arbete för att identifiera och analysera stadsdelsnämndens viktiga och samhällsviktiga verksamheter och processer. Stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Kunskapshöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i stadsdelsnämndens verksamheter. Arbetet med krisstödsorganisation fortsätter, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser. Stadsdelsnämnden avsätter resurser för att implementera de lokala tillämpningsanvisningarna för informationssäkerhet. Stadsdelsnämndens beredskap att hantera kriser och samhällsstörningar stärks genom ett systematiskt planeringsarbete samt övning.

De lokala anvisningarna för informationssäkerhet ska implementeras och alla medarbetare ska känna till hur nämnden arbetar med informationssäkerhet och dataskydd. Detta sker bland annat genom att de obligatoriska utbildningarna genomförs för samtliga medarbetare och genom det nätverk av informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer som finns på förvaltningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter har en hög beredskap inför kommande kriser.
- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner.
- Samhällsviktiga verksamheter och de verksamheter som är av vikt för dessa har en kontinuitetsplan som är övad.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.
- Nödändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått och är begriplig för samtliga medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare ska genomgå de obligatoriska utbildningarna om	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
dataskydd och informationssäkerhet		
Samtliga chefer ska genomgå utbildningen i informationssäkerhet och dataskydd som är framtagna för målgruppen	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga verksamheter ska ta fram en beredskapspärm där rutiner för krishantering ska finnas	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter som bedöms vara samhällsviktiga eller är av vikt för dessa ska ha en uppdaterad kontinuitetsplan som är övad	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten har en hög beredskap i alla verksamheter

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Enhetens främsta resurs är vår höga andel legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare. Vi tar vara på medarbetarnas spetskompetenser genom att tilldela uppdrag som att leda barnskötarnätverk, vara IT stöd och representera enheten i Språkgruppen.

i våra våra kocknätverk arbetar vi med matsvinn och gemensam matsedel. Kockarna kommer även gå en e- utbildning i energieffektivt arbete i kök.

Budget 2023

Vi arbetar resurseffektivt med vår budget. Varje månad har vi genomgång med controller för att se hur vi ligger till ekonomiskt. På APT informeras medarbetarna om budgetläget och vad vi kan göra tillsammans för att använda våra resurser effektivt.

Vid vikarietillsättning inventeras alltid behovet innan vikarier sätts in. Vi ser över barnantalet på alla förskolor för att se om det går att flytta någon pedagog under dagen.

Vi har koll på att vi har fulla barngrupper under året. Vi har en tät kontakt med kö handläggare för att se till att det inte uppstår tomma platser.

Övrigt

Agenda 2030

Verksamheten arbetar med att sortera matavfall, minska matsvinnet och minska användningen av plast och engångsartiklar. Vi genomför åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.

Barnen delas in i mindre gruppkonstellationer över dagen för att alla barn ska komma till tals, pröva demokratiska arbetsformer och utveckla förmåga att samarbeta.

Barns intressen, teorier, hypoteser och behov ligger till grund för projektplaneringen. För att motverka traditionella könsmonster observeras barns lek och miljön kartläggs.

Ett interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen med särskild hänsyn till Barnkonventionen. Barns rättigheter beaktas i alla beslut som berör barnen.

Vi fortsätter att införskaffa normkreativa böcker för att ge alla barn möjlighet att utvecklas utan att begränsas av andras föreställningar och stereotyper. Enheten behöver fortsätta att diskutera att synliggöra de normer som styr oss alla, som gör vissa saker till normala och andra till avvikande.

Kvalitetsarbete

Alla klagomål och synpunkter bemöts med inställningen att vi alltid kan förbättra oss. Klagomål hanteras enligt stadsdelens gång för klagomålshantering.

Förskoleundersökningens resultat behandlas och analyseras på APT och i arbetslagen. Resultaten visar hur vårdnadshavarna uppfattar oss och ger oss en vägledning i vårt utvecklingsarbete.